

P 3A 9110
afgiftekantoor Brussel X
Oude Graanmarkt 5
1000 Brussel

PB-PP | B-06386
BELGIE(N) - BELGIQUE

TWEEMAANDELIJKS BLAD > JAARGANG 47 > NUMMER 10 >
APRIL - MEI 2023
(verschijnt niet in juli en augustus)

DE VIJFHOEK

BUREN VAN DE MARKTEN > P6-7
> SANS PAPIERS

BRUSSELSE ARCHITECTUUR > P8
> KANSEN VOOR VERANDERING

HALTE VAN DE MAAND > P9
> KAPUCIJNENSTRAAT

DE MARKTEN

brusselse
gemeenschaps
centra

© HERMAN GENBRUGGE

APRIL - MEI IN DE MARKTEN

LENTE IN DE MARKTEN

Nu voelen we het echt: de zon geeft wat meer warmte, de vogels fluiten, de bomen krijgen blaadjes, en op de Oude Graanmarkt gaan de jassen uit, worden handschoenen en mutsen afgeworpen, en zien mensen er weer fris en vrolijk uit. Ja, de lente!

In De Markten voelen we het ook kriebelen, en smijten we ons op een heel aantal fijne projecten. De komende maanden is Heike Langsdorf met radical_hope weer te gast in onze tentoonstellingsruimte. In de Lenterefuge onthaalt ze je nog tot 7 april, spring zeker eens binnen!

Daarna presenteren we het werk van fotografe Mao Atth in de tentoonstel-

ling Unknown Battle. In de woorden van Mao zelf is het "een eerbetoon aan de dance battle-cultuur, aan een universum dat mij jarenlang heeft gedragen en dat mij in zo'n korte tijd veel heeft gegeven door zijn inclusiviteit, zijn rijkdom en vooral zijn goodwill", vanaf 5 mei te zien in De Markten.

Anton Driesen nodigt ons uit op Nomadic Bloemenhof waar we samen met partner Tour à Plomb en andere organisaties uit de buurt een hele week het plein gaan opfleuren. Anton nodigt een nieuwe lichting artiesten uit om samen met ons én buurtactoren een expositie uit te werken. We openen op 13 mei, kom zeker langs!

En ook de AB is bij ons te gast, met de Gelukkig Zijn sessies kan je al zingend Nederlands leren. Op 23 april kan je je stembanden komen smeren, enthousiasme is het enige wat je nodig hebt. De Gelukkig Zijn Sessies zijn trouwens ook helemaal gratis.

Zeker genoeg gelegenheden om nog eens binnen te springen dus. Alvast welkom in De Markten!

Eva Wilsens
Centrumverantwoordelijke

Het is een kalme grijze vrijdagmiddag. De kinderen zijn nog op school en de markt op het Vossenplein is net gedaan. Ik ben in een zijstraat van de Huidevettersstraat, want daar vind je de striptekening van Govert Suurbier terug. De monnik speelt de hoofdrol en in het vijfde verhaal komt daar de danseres Josephine Baker bij.

Wat zeker interessant is aan het personage van Josephine, is dat zij een bekende danseres werd in de roaring twenties. Ze trad vaak op met dieren op het podium, daarom zie je haar in het stripverhaal vergezeld door een luipaard. De vrouw zette zich ook in voor de rechten van de van de Afro-Americans en trad op tegen racisme. Een paar jaar geleden werd ze opgenomen in het Panthéon in Parijs, als eerste zwarte vrouw.

Maar deze striptekening is volgens het feministische collectief Noms Peut-Être, seksistisch en racistisch, wordt vermeld in een artikel in De Morgen (2020). Het is inderdaad een striptekening die men met een frons bekijkt in onze huidige maatschappij. Twee witte monniken, die een zwarte vrouw in nauw aansluitende kledij van een gebouw helpen.

Het stadsbestuur kwam dus met het idee om een QR-code bij de verschillende tekeningen te plaatsen die racisme en seksisme duiden. Deze leiden je vaak naar meer achtergrond van de auteur over het verhaal, of naar een contextualisering over de tijd waarin de tekening werd gemaakt. Bij minstens 50 tekeningen kan je deze codes terugvinden.

Alexandra Haven

DEZE MAAND IN DE MARKTEN

UW TOILETGELD KWAM GOED TERECHT...

De trouwe bezoeker De Markten merkte het al op: na maandenlange renovaties is het toilet van het café sinds kort weer toegankelijk. Tijdens die eindeloze verbouwingen kon het café-cliënteel terecht bij het gemeenschapscentrum voor een sanitaire stop. Maar door het schrijnende tekort aan publieke toiletten in stad Brussel vonden ook niet-cafégangers al snel de weg en jammer genoeg is onze infrastructuur helemaal niet afgestemd op dergelijke volkstoeloop. Daarom engageerden wij 'mijnheer en madame Pipi', die voor de nodige sociale controle zorgden. Tegelijk stond het de toiletbezoekers vrij om een donatie voor een goed doel achter te laten. Die centen kwamen goed terecht en wel bij onze burens van ChezNous|BijOns, een laagdrempelig onthaalcentrum voor mensen die

leven in een kwetsbare positie. Ze kunnen er terecht voor een warm onthaal, een babbel, een maaltijd, internet of een douche en worden ondersteund in hun traject van sociale re-integratie en emancipatie.

Chez Nous|Bij Ons is een zelforganisatie waar vrijwilligers uit de eigen doelgroep de werking mee dragen en sturen en is daarvoor erkend als 'een vereniging waar armen het woord nemen'. Hun centrale ligging, samen met de specifieke en zeer laagdrempelige manier van werken, zorgen ervoor dat Chez Nous|Bij Ons een belangrijke schakel kan zijn in het aanbod voor de meest kwetsbaren.

Dank voor uw warme bijdrage!

DAG VAN DE DANS

DANSVOORSTELLING: STONES

Performer, danser, filmmaker én buurtbewoonster Astero Lamprinou is al geruime tijd kind aan huis in De Markten. Je kon haar dansfilms Secret City en Wall to Wall reeds bij ons zien en ze werkte tijdens haar residenties bij ons in huis aan haar oeuvre. Op Dag van de dans 2023 verwelkomen we u graag voor haar laatste voorstelling STONES. Het danstrio STONES focust op de esthetische en psychologische effecten van de stedelijke architecturale omgeving van Brussel. Het architecturale landschap van onze dichte hoofdsteden brengt veel fragmen-

© MICHEL BAUBDOUR

ten en verhalen van verschillende stijlen samen. Van Art Nouveau over Art Deco tot moderne, postmoderne en mainstream architectuur. Gebouwen verschijnen en verdwijnen voortdurend. Hoe kan elke afzonderlijke architectuurstijl inspireren tot choreografische beweging? Hoe beïnvloedt deze stedelijke ruimte van mix en match ons? Drie dansende lichamen proberen deze vragen met nederigheid en menselijkheid te beantwoorden in deze voorstelling.

De voorstelling is te zien tijdens de 8ste editie van Dag van de dans. Deze dag is een ode aan de dans in heel Brussel en Vlaanderen.

- Wanneer: zaterdag 29 april om 15u, 17u en 19u
- Prijs: €8, €5 reductie (studenten, werkkzoekenden, -26 en +65), €2 Paspertoe tegen kansentarief
- Tickets via onze website of ter plaatse aan de kassa
- Meer info? Scan de QR-code

CURSUSSEN

© BRAMCOUD - UCHRONIA DOOR ARNE QUINZE

"RUIMTELIJK WERK: VAN IDEE TOT VERBEELDING"

De workshops "Ruimtelijk werk: van idee tot verbeelding" stimuleert je om eigenzinnige constructies te ontwerpen.

Ben je al altijd gepassioneerd geweest door ruimtelijk werken of installaties? Ben je graag bezig met verschillende soorten materialen? Ben je iemand die streeft naar het vinden van oplossingen? Werk je graag met je handen? Ben jij tussen 12 en 15 jaar?

Dan is deze workshop iets voor jou.

- Wanneer: 22/05, 23/05, 25/05 en 26/05 van 16u tot 18u30, geen workshop op woensdag
- Leeftijd: 12 - 15 jaar (1ste & 2de middelbaar)
- Prijs: GRATIS maar inschrijven is verplicht via www.demarkten.be
- Begeleiding: Zineb Kourchi

IN BALANS MET JEZELF

Vind terug rust en ontspanning in je hoofd en lichaam met behulp van deze cursus.

Aan de hand van asanas (yoga houdingen), mudras (yoga in de handen), verhalen, tips & tricks zoeken we samen naar manieren om ontspanning, innerlijke kracht en welzijn in je dagelijkse leven te ontwikkelen.

- Wanneer: Vanaf 21 april elke vrijdag
- Uur: 10-11u
- Prijs: €48, €13 Paspertoe-kansentarief
- Meer info? Scan de QR-code

> VERGEZICHT
> SKATEPARK CHAPELLE

OP DE BANK >SASHA

In een zijstraat van de Huidevettersstraat wacht ik willekeurige vrijwilligers op voor een kort interview. Het is een rustige dag, dus ik wacht geduldig. In de verte zie ik een blauwe Ikea tas wandelen, een vrouw draagt deze in haar hand, ze komt mijn richting uit. Doelbewust stap ik op haar af, ze begroet me al lachend. We schakelen over op Frans, dat van haar elegant, dat van mij nonchalant.

Haar naam is Sasha en ze woont juist om de hoek. Dagelijks passeert ze langs de striptekening van Govert Suurbier. "Ja, ik woon juist om de hoek dus ik passeer hier geregeld, maar vraag mij niet wat de betekenis is van de tekening... Maar is dat niet Josephine Baker die danseres?" Ik bevestig haar twijfels, het is inderdaad de bekende Frans-Amerikaanse danseres.

"Ik werk in een antiekzaak, want ik restaureer lampen. Dus dit is zeker en vast de buurt voor mij, de Marollen. Dat is hier het hart van Brussel, zeer populair en ook een cultuurmix. Wat heel interessant is voor mijn dochtertje."

De blauwe Ikea tas trekt echter mijn aandacht: "Mijn atelier is bij mij thuis en voor mijn materialen ga ik heel vaak naar markten, of naar de Kringwinkel natuurlijk, daarom is het ook ideaal dat

ik zo dicht bij het Vossenplein woon." Voornamelijk koopt ze lampen, aangezien dat haar specialiteit is. "Dat valt ook nog mee qua prijs, en ik kan ze vaak goed herstellen, dus dat is in mijn voordeel." Al sinds haar 25 jaar zit Sasha tussen de lampen. Het begon allemaal toen ze assistent mocht zijn bij een lampendesigner. "Daar mocht ik de afwerkingen doen en dan heb ik veel gereisd. Onder andere ook kostuums gemaakt, van gerecycleerde materialen."

Wanneer ik haar vraag om foto's van haar creaties, reageert ze bescheiden: "Ah, maar het zijn maar gewoon geresatureerde lampen hoor." Toch haalt ze haar gsm boven en toont ze mij een aantal kleurrijke exemplaren, maar ook heel karaktervolle lampen die iets weg hebben van de jaren 70. Je kan haar terugvinden op Instagram onder de naam: @Madame_Lampes.

"Ik heb altijd wel een lamp onder mijn arm, dus vandaar de naam, dat is zeer Bruxellois." Ik vraag haar nog even kort om een foto, ze twijfelt, aangezien ze vandaag last heeft van een kater. "Zut, mijn zonnebril, ik had deze beter aangedaan vandaag."

Sasha wandelt verder, want ze heeft nog een drukke planning: "Ik moet nog drie lampen gaan installeren bij klan-

ten vandaag, en vanavond ga ik naar de voorstelling Rosas van Anne Teresa De Keersmaeker." Een tikkeltje jaloers, wens ik haar een fijne dag.

Alexandra Haven

Sasha habite juste au coin de la rue et passe devant la fresque avec le personnage de BD Odilon Verjus (Govert Suurbier en nl) tous les jours. « Oui, je vis juste ici. Je passe par ici régulièrement et je ne sais pas ce représente ce dessin... Enfin, cette danseuse est peut-être Joséphine Baker ? » Je confirme ses soupçons, il s'agit bien de la célèbre danseuse franco-américaine.

Elke maand strijkt een reporter van De Vijfhoek neer aan een muurschildering en vraagt aan een buurtbewoner of passant hoe het met hem of haar gaat en wat er zich in zijn of haar leven afspeelt. Deze maand ontmoeten we Sacha.

Aista Bah

© HERMAN GENBRUGGE

Twaalf jaar geleden kwam Aista vanuit Guinea naar België. Sindsdien woont ze met een collectief van mensen zonder papieren dat zich La Voix des Sans Papiers (VSP) noemt. Samen leven ze in een squat, een leegstaand gebouw dat ze voor zichzelf bewoonbaar maken. Ze ontvangt ons in het verlaten kantoorgebouw in Elsene dat ze, onder mondeling akkoord met de gemeente, hebben omgevormd tot hun thuis. Na een korte rondleiding zetten we ons in het bureau van “Y en a marre”, een project dat VSP in 2020 oprichtte om mensen zonder papieren te helpen.

Hallo Aista, kun je me wat vertellen over je dagdagelijkse leven en routine?

Eerst en vooral ben ik een activist, ik vecht voor onze rechten. Daarnaast werk ik ook ongelooflijk graag met kinderen. In 2016 raakte die foto van dat

verdronken kindje in Syrië me en sindsdien zet ik me ook extra in om kinderen te helpen. Op professioneel vlak is het natuurlijk moeilijk een beroep uit te oefenen aangezien we zonder papieren zitten, al zouden we niets liever willen.

Daarom proberen we altijd iets te doen, zoals vrijwilligerswerk of activiteiten die we hier organiseren, zo hebben we bijvoorbeeld een wekelijkse tekenworkshop, waarmee we trouwens recent een comic maakten. Vrijwilligerswerk

kan een beetje van alles zijn: animatie, horeca, alles wat ons kan helpen. Voor de rest helpt het ook veel om mensen en verenigingen te leren kennen en ermee samen te werken. Anker en ook De Markten ben ik zo bijvoorbeeld tegengekomen. Bij die laatste heb ik nog een aantal jaar deelgenomen aan de theaterateliers Forsiti'A. Dat heeft ertoe geleid dat we hier dit interview kunnen doen natuurlijk.

Je verwijst veel naar “wij”, daarmee heb je het over alle mensen zonder papieren? Ja, maar eigenlijk verwijs ik daarmee hoofdzakelijk naar het collectief VSP. Wij zijn in 2014 samengekomen om met z'n allen voor onze rechten op te komen, want individueel is dat heel moeilijk, dus zo kunnen we als collectief samenwerken en sterker staan in de strijd om onze rechten te verkrijgen.

Als collectief squatten jullie ook samen. Is het soms niet moeilijk om een woonplaats te vinden?

We zijn veel moeten verhuizen, tussen 2014 en 2016 16 keer. Dan konden we vaak ergens wonen voor maar een week of twee voor we terug moesten verhuizen. We hebben toen in één jaar in alle gemeentes gewoond: eerst zaten we aan Ribaucourt, dan in Schaarbeek, Elsene, Anderlecht, Vorst, enz,... Van 2016 tot 2019 zijn we dan nog 21 keer verhuisd, maar sinds oktober 2019 zitten we hier in Elsene een beetje meer op

ons gemak. Niet iedereen echter, want niet alle ruimtes in dit gebouw zijn bewoonbaar, dus enkelen van ons collectief wonen nog in Molenbeek, waar ze binnenkort weg moeten en dus aan het zoeken zijn naar een nieuwe plek.

Hoe gaat dat dan, met zo'n grote groep samenwonen? Ik kan me voorstellen dat dat niet altijd van een leien dakje loopt.

Inderdaad, in 2014 leefden we in sommige kamers met 20 personen. Dat is nu beter maar zo samenwonen is niet makkelijk, vooral als je elkaar niet kent. Je deelt de badkamer, wc, keuken enzovoort en dat ging niet zo goed in het begin. Maar we zijn hier allemaal voor dezelfde strijd en daarom moeten we de moeilijkheden wel accepteren. We hebben geleerd alles te accepteren: politie-brutaliteit, de eigenaars van het gebouw, enz. Ook onder ons. Wanneer we bijvoorbeeld evenementen organiseren gaat het team van bouwverantwoordelijken bij iedereen op de deur kloppen om hen op de hoogte te brengen en mensen zijn soms heel humeurig en onbeleefd, maar dat is dan gewoon zo. Wij hanteren hiervoor drie centrale waarden; confiance, respect, et l'entente, oftewel; vertrouwen, respect, en overeenkomst. Door ons daaraan te houden en ernaar te streven geraken we veel beter vooruit. Waar ik van hou is dat we hier echt wel een unie en verbondenheid hebben gevormd, we hebben hier een nieuwe familie gevonden en we zijn

© HERMAN GENBRUGGE

gebonden voor het leven. Wat er ook gebeurt, we gaan het samen tegemoet.

Julie zijn in 2020 ook gestart met het project "Y en a marre", wat houdt dat in? Y en a marre, we zijn het beu, we zijn uitgeput. Sans Pap's, personen zonder papieren, kunnen amper iets verkrijgen. Keer op keer worden asielaanvragen afgewezen en mensen die hier al jaren zijn hebben geen opties meer. De aarde lijkt stil te staan. Daarom is "Y en a marre" bedoeld om Sans Pap's te helpen, door ze individueel te koppelen met een vrijwilliger die wel papieren heeft en hen kan begeleiden en vergezellen bij officiële zaken. Die vrijwilligers begeleiden dan gedurende minstens een jaar iemand omdat procedures vaak lang duren. Mijn recentste regularisatieaanvraag ging zo gezegd 6 maanden duren maar loopt nu al bijna 2 jaar. Het is dan ook de bedoeling dat ze echt een vertrouwenspersoon worden waarop de persoon zonder papieren wel kan steunen.

Wat houdt die begeleiding dan in? We worden vaak mishandeld, niet per se door fysiek geweld maar ook door gebaren. Rechten worden ons vaak geweigerd. Ik had bijvoorbeeld een operatie nodig waarvoor je als Sans Pap een me-

dische kaart nodig hebt. Mijn gezondheidskaart was vervallen waardoor het OCMW die operatie niet vergoedt. En als je wil betalen in het ziekenhuis gaat dat ook niet zonder bankkaart. Dat wordt allemaal heel ingewikkeld. Een Belgische vriendin heeft me dan ondersteund en voor mij wat rondgebeld en bijna meteen antwoorden gekregen, terwijl dat voor ons altijd veel langer duurt.

Het is soms ook moeilijk omdat we niet allemaal Frans of Nederlands spreken en dan kan het al veel helpen om vergezeld te worden door iemand die met communicatie kan bijstaan. Ook voor juridische zaken, zoals bijvoorbeeld het indienen van asielaanvragen, kunnen ze veel betekenen. Vergezeld zijn door een Belg kan voor veel zekerheid zorgen, niet enkel voor de Sans Pap, maar vooral ook voor de Belgische administratie.

Wat is jullie ervaring dan met de processen zonder zo'n vertrouwenspersoon? Sans Pap's zijn ook bang om te veel te pushen. Van zodra ze een negatief antwoord hebben, geven ze op. Ze lezen zelfs niet verder, verfrommelen het en gooien het weg. Eigenlijk zou het best zijn om juridische hulp te zoeken maar advocaten hebben geen tijd en uitein-

delijk kent er niemand jouw situatie even goed als jij zelf. Daarom bestuderen we nu zelf ook onze rechten en kennen we onze juridische mogelijkheden steeds beter.

Maar die juridische kennis heeft soms weinig meerwaarde, want we kunnen bijvoorbeeld geen klacht indienen als we mishandeld of bestolen worden, gewoon omdat we geen papieren hebben. Als wij naar de politie stappen worden we eerst in hechtenis gezet en bellen ze het vreemdelingenbureau. Hierdoor durven we niet dat soort aanklachten te doen. Wat eigenlijk belachelijk is in een vrij land. "Y en a marre" is dus enorm belangrijk voor ons en we hopen op een dag voor elk van de 150 000 een vertrouwenspersoon te kunnen voorzien.

Wat zou je doen mocht je nu wel makkelijk je papieren krijgen, zou er veel veranderen? Ik denk soms wel bij mezelf dat als ik nu wel papieren had het zeker makkelijker zou zijn. Zonder papieren leven kan afschuwelijk en traumatiserend zijn. Maar ik bedenk me dan dat ik dan nooit de beau monde die ik ben tegengekomen had leren kennen. Eigenlijk ben ik erdoor gegroeid en ontwikkeld.

Papieren hebben zou veel makkelijker zijn want het opent alle deuren maar dan zou ik niets kennen van het leven. Waar ik zeker geen spijt van heb en wat ik meeneem zijn alle kennissen die ik via "Y en a marre" en VSP leren kennen heb.

Als ik ze nu zou verkrijgen dan weet ik dat ik ze goed zou gebruiken en dat ik ervoor geleden heb. We doen dit niet enkel voor onszelf maar ook voor de mensen die nog zullen komen, want er zullen er nog zijn, een ideale wereld bestaat niet. Het doet daarom ook goed om onze naam in het publiek te horen, we proberen echt groter en meer gekend te worden, om iets te creëren dat iets kan veranderen voor de volgende generaties.

Yaro Dufour - Student Taalfoto en letterkunde Universiteit Antwerpen

Aïsta, originaire de Guinée, a émigré en Belgique il y a douze ans. Depuis, elle vit avec plusieurs autres personnes sans-papiers qui se font appeler La Voix des Sans Papiers (VSP). Ensemble, ils squattent dans un bâtiment abandonné où ils peuvent vivre décemment. Aïsta nous reçoit dans un immeuble de bureaux à Ixelles qu'ils ont aménagé en maison en accord (verbal) avec la commune. Après une brève visite, ils se sont installés dans le bureau de "Y en a marre", un projet fondé par VSP en 2020 pour aider les sans-papiers.

ACCOMPAGNER UNE PERSONNE SANS PAPIERS DANS SES DEMARCHES ADMINISTRATIVES

Y'EN A MARRE !!!

- Wil jij ook een ondersteunende vertrouwenspersoon worden?
- Stuur een e-mail naar vspenamarre@gmail.com, of bel naar 0466 21 69 56
- De flyer van "Y en a marre" kan je vinden via de QR-code.

BRUSSELE ARCHITECTUUR >KANSEN VOOR VERANDERING

© TIM DIRVEN

Ruimte voor experimenten, afstappen van de oude formules, tijdelijke projecten stimuleren, kansen geven aan een andere invulling van de stedelijke ruimte, ruimte voor creatieve en spontane ontwikkelingen, vormen de voorwaarden voor een boeiende stad, pas chiante, de zesde uitdaging.

In Brussel vinden we een aantal voorbeelden waarbij dit uitgangspunt had kunnen getest worden. Allee du Kaai, waar we het al eerder in deze reeks over hadden, een tijdelijke bezetting van een aantal oude hangars langs het Kanaal in afwachting van een park dat intussen in aanleg is. De overheid stelde deze ruim-

ten tijdelijk ter beschikking van de vzw Toestand die er een zeer divers gebruik van maakte ten behoeve van de buurt en ruimer de stad. Het opzet was eerder een tijdelijk beheer van leegstand dan wel een stadslaboratorium waar kon nagedacht worden over de toekomstige ontwikkeling van deze site

en waar ook effectief nieuwe ideeën en een nieuwe aanpak konden uitkomen die het toekomstig gebruik van de ruimte konden vormgeven. Volgens de overheid is er uitgebreid overleg geweest met "omwonenden en wijkcomités" om tot het definitieve ontwerp van het park te komen maar wij durven betwijfelen dat men van de dynamiek van Allee du Kaai gebruik heeft gemaakt. Het overleg mikt zelden op creatieve inbreng en dient eerder als verzekering tegen bezwaarschriften en procedures achteraf. Gemiste kans.

Het boek "La Ville pas Chiante" waarop wij ons in deze reeks van 10 uitdagingen inspireren, stelt bij deze zesde uitdaging ook de vraag: transitioire stedenbouw of strategische/tactisch manoeuvres? Wat is de achterliggende drijfveer van overheden en/of projectontwikkelaars? Willen zij werkelijk kansen geven aan experimentele stadsontwikkeling of is het hen alleen maar te doen om tijdelijke leegstand veilig te beheren of hun project zonder bezwaren door de procedures te loodsen? Het voorbeeld van ZIN in de Noordwijk is exemplarisch. De afbraak en vervanging van de twee meest iconische zwarte torens van het vermaledijde WTC-project van de even vermaledijde Charly de Pauw, samen met VDB de doodgraver van de levende Noordwijk, werd aangegrepen om een uitgebreide goodwill campagne op te zetten. De WTC1 toren werd

opengesteld als tijdelijke broedplaats voor heel wat initiatieven.

Onder de vlag van LabNorth werd er gereflecteerd, gestudeerd en gedebatteerd, meestal eerder op academisch intellectueel niveau, ver van de mensen die aan de voet van de torens wonen.

De uitstraling van dit laboratorium maakte deel uit van de mediacampagne van de promotor en van Up4North de vereniging van promotoren/immobelangen van de wijk. De overheid verleende het project het BeExemplary label, exemplarisch op het vlak van, onder meer, wat men vandaag circulair bouwen noemt. Zogezegd werd 65% van het gebouw behouden, we weten niet in welke eenheid dit berekend werd: oppervlakte m²? Volume m³? Of tonnen bouw materiaal? Het lijkt in ieder geval onwaarschijnlijk, er reste van de torens na afbraak alleen nog de lift en trappenkokers of zit het in de ondergrond?

Alle modewoorden, duurzaam, co-creatie, cradle to cradle, stad maken, worden kwistig in de communicatie rondgestrooid maar de indruk blijft dat die hele operatie eerder windowdressing en greenwashing is, een immostrategie. Een andere gemiste kans.

Marcel Rijdam

HALTE VAN DE MAAND >KAPUCIJNENSTRAAT

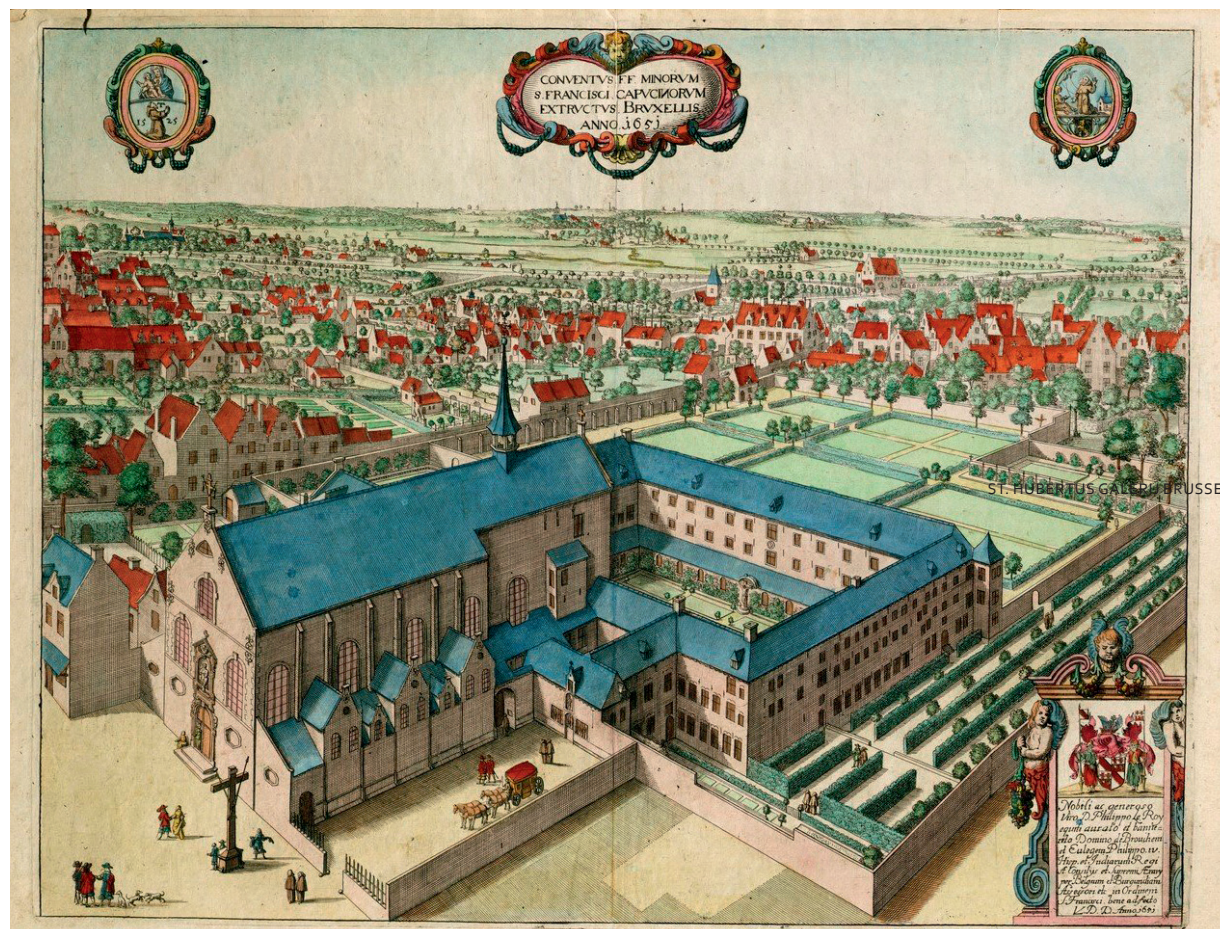
De Kapucijnenstraat die de Hoogstraat met de Huidevettersstraat verbindt, is vermoedelijk een van de oudste straten van de Marollen. Aanvankelijk heette de straat 'Zavelstrate' naar de zanderige bodem in het laagst gelegen gedeelte van de straat. De eerste vermelding vinden we terug in een oud cijnsboek van 1321. Op het einde van de 16de eeuw vestigden zich langs de Hoogstraat de Kapucijnen. Dat waren de 'hoodies' van de middeleeuwen want hun naam is ontleend aan het hoofdkapje of 'capuchon' dat zij mochten dragen. Hun klooster strekte zich uit over de gehele lengte van de huidige Kapucijnenstraat. Het klooster werd, zoals zo veel andere 'nutteloze instellingen' in de Franse tijd afgeschaft. In 1796 woonden er nog 43 kapucijnen in het klooster. De gebouwen werden afgebroken en in de 19de eeuw sneed de Blaesstraat dwars over de kloostergronden en nam de Berg van Barmhartigheid een groot deel van het perceel in.

Op een oude ingekleurde gravure zien we een klooster dat bestaat uit een rondgang en een kerk gewijd aan de Heilige Franciscus. Voor de kerk liep de Hoogstraat. Op de achtergrond steken de donkerrode daken af tegen de groene tuintjes van de huizen aan de Huidevettersstraat. Diagonaal over de tekening loopt een lange kloostermuur die we nu nog altijd terugvinden in de tuin van het pandjeshuis.

Na de Belgische revolutie kwamen de kapucijnen terug naar de Marollen maar deze keer bouwden ze hun klooster in de Huidevettersstraat en kwam de kerk – toegewijd aan Onze-Lieve-Vrouw onbevlekt - op het Vossenplein. De gemeenschap werd in 1998 ontbonden maar elk jaar komt wel een in een capucijnerkleed gestoken pater de dieren zegenen. Franciscus, de patroon van de capucijnen, was immers een grote dierenvriend.

De komst van de Kapucijnen naar Brussel paste in een ethisch réveil dat zich over heel Europa als een lopend vuur verspreidde in de loop van de 16de eeuw. De bedelorden wilden terug naar de essentie van het geloof, ver weg van de decadente luxe van de kerk in Rome. Armoede stond centraal: less is more. De kloosterlingen werden daarom ook 'minderbroeders' genoemd.

De gelofte van armoede nam niet weg dat de oude kloosterkerk aan de Hoogstraat pronkte met een aantal prachtige schilderijen van Van Dyck, Otto Venius en ... Rubens. In de Marollen stichtten de kapucijnermonniken ook een school. Volgens geschiedschrijver Jean D'Osta waren de kapucijnen, de "Broeine Poeters" zoals ze werden genoemd, erg geliefd door de inwoners van de wijk. Er waren in Brussel trouwens nog andere bedelorden en typerend voor deze

24. BRUXELLES, RUE HAUTE - COUVENT DES CAPUCINS - AVB, K-700

kloostergemeenschappen was dat zij zich heel graag in het centrum van de stad vestigden. Zo had je ten westen van de Muntschouwborg, het klooster van de Dominicanen of Predikheren. Hotel 'The Dominican' verwijst daar nog naar. De Lievevrouwbroersstraat

bevond zich het klooster van de Carmelieten. En misschien wel de belangrijkste van allemaal: de recollecten. Hun klooster bevond zich op de plek waar nu het Beursgebouw staat. Hertog Jan I van Brabant liet er zich zelfs begraven maar zijn praalgraf werd door de pro-

testanten vernield en het klooster zelf overleefde het bombardement van 1695 niet. Sic transit gloria mundi!

Stefan Moens

STADSBERICHTJES

>GESPREKSSTOF

© EXTREME TUSSUS VRT

MEER GROENVOOR GOVERT EN JOSEPHINE

Vijf straten in de Marollen moeten heraangelegd worden om groener en veiliger te worden. Daarvoor is een openbaar onderzoek geopend, dat loopt tot 16 maart.

Ook de Kapucijnenstraat, de straat met de stripmuur waarop Govert Suurbier met Josephine Baker staat afgebeeld, valt binnen de prijzen. De herinrichting omvat in totaal 26 nieuwe bomen, de aanleg van speelpleinen en inclusieve, rustige en gastvrije openbare ruimtes. In de Kapucijnenstraat wordt het verkeer beperkt. De straten worden ook genivel-

leerd. Daarbij zullen de huidige kasseien worden gerecupereerd; de wijk heeft dan ook een grote erfgoedwaarde.

Via regenwaterbeheer (recupereren van naar beneden stromend regenwater) wil men de nieuwe groene ruimtes irrigeren.

De Stad Brussel hoopt, door meer natuur in de wijk te brengen, het hitte-eiland effect in deze dichtbevolkte wijk tegen te gaan.

GESPREKSSTOF

Aan de overkant van de straat iets verderop dan de stripmuur van Govert Suurbier, bevindt zich het pand dat 16 jaar geleden uitgebreid het nieuws haalde. Nu is het een meubelzaak, maar op 17 juni 2007 was er de stoffenwinkel 'Extrêmes Tissus'. Die dag werden er de lichamen gevonden van François-Xavier Storme, zijn vrouw Caroline Van Oost en hun dochter Caroline Storme. De moord op het gezin gebeurde een dag eerder, op zaterdag.

Zoon Léopold, toen 18 jaar, werd, na tal van tegenstrijdige verklaringen, van de moord beschuldigd. Na een assisenproces dat voor gespreksstof zorgde tot over de grens, werd hij veroordeeld tot 26 jaar cel. In 2017 kwam hij vervroegd vrij onder voorwaarden, na een derde van zijn straf uitgezeten te hebben. Zo moest hij opnieuw gaan studeren en moest hij psychologische begeleiding volgen. Léopold Storme heeft de feiten steeds ontkend. Hij beweerde dat hijzelf het slachtoffer was van de agressie waaraan zijn ouders en zus zijn overleden.

In juni 2017 zou hij zichzelf hebben aangeboden bij de politie omdat hij gedronken had en daarmee zijn voorwaarden had geschonden. Storme werd opgepakt en zat minstens 2 weken in de gevangenis van Sint-Gillis. Nadien werd hij weer vrijgelaten en werden de voorwaarden aangepast. Toen hij een jaar later opnieuw "mogelijk dronken" was,

zag de strafuitvoeringsrechtbank geen reden om hem opnieuw vast te zetten. Volgens zijn advocaat mocht Storme enkele glazen drinken zolang hij zichzelf niet in gevaar bracht. Nog volgens de raadsman is "zich ontspannen in een bar, niet strafbaar". Gelukkig maar.

BAINS PUBLICS

Begin dit jaar kwam in het nieuws dat de stad Brussel sinds 1 januari 2023 de halfjaarabonnementen afgeschaft had in haar gemeentelijke zwembaden. Daardoor werd, voor wie minstens twee keer per week komt zwemmen, de prijs verhoogd van 200 € naar meer dan 600 € per jaar.

Slecht nieuw dus voor de regelmatige zwemmers, waaronder mensen die om medische redenen voor het zwemmen kozen (diabetici, mensen die kanker hebben gehad of mensen met ernstige rugproblemen, ...). Maar ook voor zwemmers voor wie het dagelijkse bezoek aan het zwembad hun enige sociale contact is.

Op die beslissing is de Stad intussen teruggekomen; er wordt weer met een abonnementsformule gewerkt. Maar het doet ons wel even stilstaan bij die sociale en andere functies van zwembaden in het algemeen en van "de Baden van het Centrum" in het bijzonder. In de Reebokstraat werden in 1953 de "Zwembaden van Brussel" ingehuldigd. Het is nog steeds een architecturaal pareltje

van vijf verdiepingen. Naast twee zwembaden en een turnhal, zijn er ook openbare douches. Op 6 mei 2010 werd het bouwwerk beschermd als monument van onroerend erfgoed in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Bijna 65 jaar na de opening maakte Kita Bauchet een documentaire van een uur, met als titel "Bains Publics". Het zwembad als illustratie voor de melting pot van de grote stad: het is een plek van ontspanning en herbronning voor mensen van verschillende leeftijden, achtergronden en sociale klassen. Een plek waar mensen baantjes trekken, babbelen, ontspannen, zich wassen en tot zichzelf komen. De film is een hommage aan de diversiteit van Brussel en hoe in het zwembad het water alle verschillen wegspoelt. In het blauwe water is iedereen gelijk.

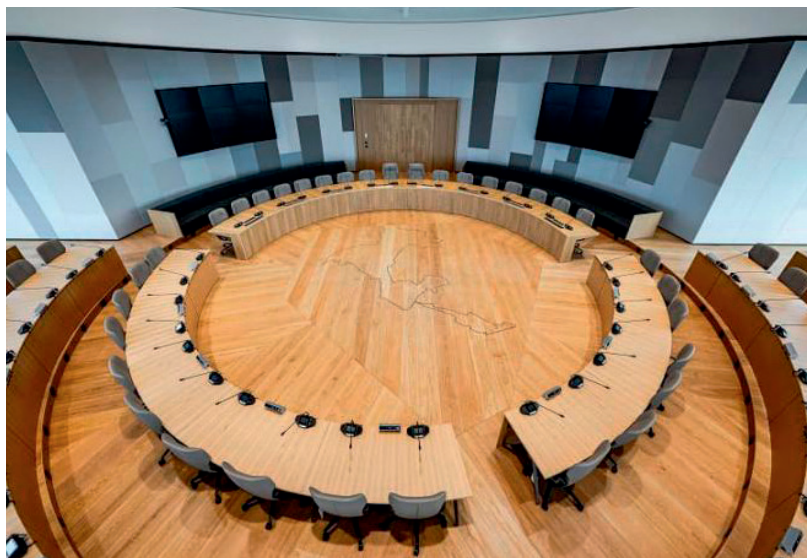
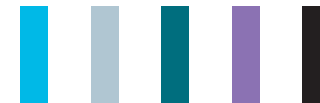
De douches op de gelijkvloers waren oorspronkelijk bedoeld voor mensen die in die tijd thuis niet over sanitair beschikten. Ook nu nog kunnen dak- en thuislozen zich er wassen. In de film maken we kennis met Viviane, die al meer dan 30 jaar iedereen met de glimlach verder helpt.

Op de eerste verdieping leren al generaties lang schoolkinderen zwemmen. Op de derde verdieping komen zwemmers baantjes trekken. Als middagpauze, als bezinning of om te ontnuchteren...

Greet Callaerts

GEMEENTERAAD

>HET STADHUIS WORDT EEN MUSEUM

© STAD - GEMEENTERAADSZAAL VAN HET NIEUWE ADMINISTRATIEF CENTRUM

Op 30 januari 2023 vergaderde de gemeenteraad voor het eerst in het nieuwe administratief centrum in de Hallenstraat. Gemeenteraadslid Geoffroy Coomans de Brachène wenst de toekomstige bestemming te kennen van het stadhuis op de Grote Markt.

Mathias Vanden Borre, N-VA-gemeenteraadslid, betreurt dat de gemeenteraadssitzingen niet meer plaatsvinden in het stadhuis. Dat is, aldus het gemeenteraadslid, het hart van de democratie in deze stad. Hij meent dat dit het mooiste stadhuis is ter wereld. Burgemeester Philippe Close (PS) verklaart dat de verhuizing naar het nieuwe administratief

centrum vooral de efficiëntie ten goede komt. Het is een functioneel gebouw, waarin schepenen en de administratieve diensten samenwerken, aldus de burgemeester. Huwelijken, protocolaire plechtigheden, grote bijeenkomsten zullen nog altijd plaatsvinden in het stadhuis. BME (Brussels Major Events) zal haar kantoren vestigen

in het stadhuis. Verder zal het stadhuis vier dagen per week toegankelijk zijn voor het publiek. Aan gemeenteraadslid Didier Wauters (Les Engagés) die de toegangsprijs van 15 euro hoog vindt, antwoordt de burgemeester dat het inkomgeld voor een geleide rondleiding voor inwoners van de stad, 65-plussers en studenten slechts 6 euro bedraagt.

De openingsdatum van het bezoekerscentrum "Belgian Beer World" in het voormalige Beursgebouw is gepland op 1 juli 2023. Het zal uitgebaat worden door een autonoom gemeentebedrijf.

Nu blijkt dat er nog geen beheerder gevonden is om er een skybar, een café en een restaurant uit te baten. Enkele gemeenteraadsliden uiten hierover hun verbazing. Gemeenteraadslid Bianca Debaets (CD&V) vraagt zich af of het met de locatie (voetgangerszone) te maken heeft. Riet Dhont, PTB*PVDA-gemeenteraadslid noemt het hele project "Plopsaland Beurs". Els Ampe, Open VLD-gemeenteraadslid vermoedt dat er iets schort met de opgelegde voorwaarden voor de uitbating. Gemeenteraadslid Mathias Vanden Borre stelt vast dat het lastenboek ontoereikend is. Burgemeester Philippe Close verklaart dat er geen enkele offerte beantwoordde aan de gevraagde vereisten. Daarom heeft het College van burgemeester en schepenen beslist een dochteronderneming op te richten van het autonoom gemeente-

bedrijf, onder de naam "Madame Café". De burgemeester voegt er ter geruststelling aan toe dat dit een werktitel is en niet de naam van de toekomstige horecazaak. De "ploeg Beurs" heeft de opdracht gekregen na te denken over andere formules in verband met de uitbating.

In de Hoogstraat, vlakbij de spoedingang van het St-Pietersziekenhuis werd acht jaar geleden een muurschildering aangebracht waarin de hiv-aids-epidemie onder de aandacht gebracht werd. Onlangs werd dit overschilderd. Het nieuwe fresco stelt Oekraïense vrouwen en meisjes voor. Gemeenteraad Bianca Debaets wil weten of er een nieuwe plaats voorzien wordt voor de hiv-aids muurschildering. OCMW-voorzitter Khalid Zian (PS) verklaart dat het nieuwe fresco een initiatief is van de stad en het St-Pietersziekenhuis. De muurschildering herdenkt de Russische invasie die nu al een jaar duurt. Er werd gekozen voor Oekraïense kunstenaars. Het OCMW, dat eigenaar is van de muur, werd niet tijdig op de hoogte gebracht. De directie van het St-Pietersziekenhuis heeft verzekerd dat er in de onmiddellijke omgeving een nieuwe muurschildering de aandacht zal vestigen op de hiv-aids-epidemie.

Wist u dat de stad geregeld lezingen organiseert onder de naam "De eminente gasten van het stadhuis", "Les grands invités de l'hôtel de ville"?

Gemeenteraadslid Bianca Debaets had

in het verleden betreurd dat enkel Frans-talige sprekers uitgenodigd werden. Recent hebben er lezingen plaats gevonden met Bas Smets, bekend landschapsarchitect en Rudi Vranckx, bekend VRT-journalist. Gemeenteraadslid Debaets vindt het vreemd dat zowel het welkomstwoord als de lezing van Bas Smets, van Nederlandse origine, in het Engels plaats vonden. Burgemeester Close verduidelijkt dat de sprekers zelf de taal van hun lezing kiezen. Tot nog toe koos enkel Rudi Vranckx voor een Nederlandstalige lezing. Hierbij werd door de stad simultaanvertaling voorzien. De kostprijs hiervoor bedraagt 4000 euro. De burgemeester verklaart dat er gezocht wordt naar een duurzame en toegankelijke oplossing voor de vertalingen. Hij specificeert dat enkel de moderator van de lezing vergoed wordt.

Mireille Willems

- *Op 19 april is de eminente gast van het stadhuis Peter Piot, gerenommeerd viroloog.*
- *De lezing is gratis, inschrijven kan via international.relations@brucity.be.*

BERICHTJES VAN HIER EN GINDER

PIEPSHOW

EEN SOCIAAL & CREATIEF PROJECT MET KIJKDOZEN

Wat leeft er achter de muren van Brussel? En wat leeft er achter onze eigen muren? Dat is wat je te zien krijgt, als je nieuwsgierig je neus in de piepgaatjes steekt.

De kijkdozen 'ademen' Brussel. Je kan ze soms zelfs horen - en in een enkel geval ook ruiken. Jij piept achter de muurtjes, maar met dit speelse project breken we ook muurtjes af tussen organisaties, deelnemers en toeschouwers. Brusselaars-die-zelden-gehoord-worden krijgen een forum... Talent dat anders niet gezien wordt. Zoveel sociale organisaties en mensen creëren warme oases in de grootstad. Deze Piepshow is voor en door mensen met een hart voor Brussel. Maar ook de harten die nog niet openstaan voor Brussel laten we smelten. Meer dan tien Brusselse organisaties werken samen aan Piepshow. Thuislozen, mensen met een beperking, mensen met een psychische kwetsbaarheid, kunstenaars en buurtbewoners...

zij laten jou, via de mini-wereldjes van de kijkdozen, voelen hoe zij de stad ervaren. Van Myriam haar regenboogpad van specerijen tot Dirks favoriete plek in Brussel: zijn slaapkamer. Misschien herken je wat zij voelen? Maar niet enkel het resultaat telt, ook het creatieve proces is belangrijk. In moeilijke omstandigheden met nieuwe oplossingen komen, ook dat is de magie van creativiteit. Kom eens piepen. De kijkdozen staan één maand lang uitgestald op drie verdiepingen, tussen de boeken, in Muntpunt.

- **PIEPSHOW**, van 15 april tot 15 mei 2023 in Muntpunt.
- **PIEPSHOW** is een initiatief van Cultuurvuur, in samenwerking met Hobo, Hubbie, Labo Lobo, BNA-BBOT, Talent in Beweging, Het Anker, Forum, Circuit, Muntpunt, BOp en Palhik Mana
- **PIEPSHOW TERUGSPEELTHEATER** door Palhik Mana, 14 april, 14u in Muntpunt. *Terugspeeltheater is een*

bijzondere ervaring. Samen kijken naar teruggespeelde verhalen geeft erkenning, herkenning, begrip en meer onderlinge openheid en samenhang. Zowel spelers als publiek zien hun eigen gedrag en dat van anderen vanuit een nieuw perspectief. Het maakt het onzichtbare zichtbaar... Info & inschrijven: kristienvermoesen@cultuurvuur.be

WIJKFEEST

BLOEMEN-OF-FLEURS

In 2011 werd onze wijk rond het Bloemenhofplein door de lezers van BRUZZ als leukste wijk van Brussel bekroond.

Het werd een fantastisch wijkfeest met veel ontmoetingen, plezier, samenhangsgevoel en allerlei activiteiten.

Als we de coronaperiode even overslaan zijn we meteen weer 10 jaar verder. Hoog tijd dus om onze oude trofee af te stoffen en ons klaar te stomen voor een nieuw, groots opgezet en gevarieerd wijkfeest met nog meer bravoure. Iedereen welkom! Met of zonder kinderen, oma en opa, vriend en vriendin, het zal een fijn feest worden en de perfecte gelegenheid om je burens nog eens te ontmoeten.

- *De straten rond het Bloemenhofplein worden voor dit feest op zondag 23/4/2023 van 10 u tot 22 u opnieuw afgesloten om plaats te maken voor een heuse brocante, een Balcony DJ, Jam sessions, volksspelen, kinderanimatie, bakstapelen, Food & Drinks, de fanfares Fanfakids en Café Marché en zo veel meer om ons feest op te fleuren.*

COLOFON

Werkten aan dit nummer mee:

Eva Wilsens, Hanne De Nil, Hanne Reyners, Salwa Achabouch, Hilde Van Geel, Herman Genbrugge, Charles Six, Marcel Rijndams, Stefan Moens, Mireille Willems, Greet Callaerts, Alexandra Haven, Yaro Dufour.

Foto's: De Markten en ingezonden

Lay-out en druk:
Drukkerij Atlanta Schaffen

Oplage: 4.250

Advertentieverwerving:
De Markten, 02 512 34 25,
demarken@demarken.be

Verantwoordelijke uitgever:
Elisabeth Mareels

De Vijfhoek is het maandblad van De Markten, Oude Graanmarkt 5, 1000 Brussel, 02 512 34 25, demarken@demarken.be, www.demarkten.be
www.facebook.com/demarkten.brussel
0448.654.692 RPR Brussel

Met de steun van de Vlaamse Gemeenschapscommissie. De Markten maakt deel uit van N22, het netwerk van de 22 Brusselse gemeenschapscentra.

Steun De Vijfhoek:
Uw steun blijft welkom op rekeningnummer BE62 4331 1470 6161 van De Markten met vermelding 'steun de vijfhoek'. Voor het juninumnummer van De Vijfhoek zijn teksten en aankondigingen welkom tot uiterlijk 13 mei. Artikelverwerving: De Markten, 02 512 34 25, demarken@demarken.be
De redactie behoudt zich het recht voor om teksten in te korten of aan te passen. Dank aan Michel Georges

Openingsuren kantoren & onthaal:
Het onthaal van De Markten is geopend op:
- maandag en dinsdag 9 tot 20u
- woensdag en donderdag 9 tot 20u
- vrijdag 9 tot 17u
- zaterdag 9 tot 13u
(behalve tijdens de schoolvakanties)
Gesloten tussen kerst en Nieuwjaar.

Wie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest woont, kan De Vijfhoek gratis ontvangen.

Woont u buiten Brussel?
Dan krijgt u De Vijfhoek door € 12,50 over te schrijven op rekeningnummer BE62 4331 1470 6161 met de vermelding van 'Abonnement De Vijfhoek'.

Wist je dat je al onze publicaties ook online kan bekijken?
Surf naar www.demarkten.be/publicaties. Wil je onze e-nieuwsbrief ontvangen? Mail naar demarken@demarken.be of schrijf je in op www.demarkten.be.

De Markten respecteert je privacy. Je contactgegevens gebruiken we uitsluitend om je De Vijfhoek toe te zenden en je op de hoogte te houden van eigen activiteiten van Gemeenschapscentrum De Markten en aanverwante organisaties in de Vlaamse gemeenschap te Brussel. Je kan op elk moment een adreswijziging doorgeven of aangeven dat je onze informatie niet langer wilt ontvangen via demarken@demarken.be of De Markten, Oude Graanmarkt 5, 1000 Brussel. Voor meer informatie over je overige rechten conform de privacywetgeving, raadpleeg www.demarkten.be/uw-privacy.